

Ibaydullaeva Diloromxon

Andijon shahar 31-maktab ingliz tili fani o'qituvchisi
 Axborot texnologiyalari va menejment
 universiteti 2- kurs magistranti

O'ZBEK TILIDAGI METAFORALAR TURLARI VA QO'LLANISH XUSUSIYATLARI

Anotatsiya. Ushbu maqolada o'zbek tilidagi metaforalar tizimi, ularning semantik, strukturaviy va stilistik turlari hamda badiiy nutqdagi qo'llanish xususiyatlari ilmiy asosda tahlil qilinadi. Metafora tilning obrazlilik vositasi sifatida nafaqat badiiy asarlarda, balki kundalik so'zlashuv va ommaviy axborot vositalarida ham muhim kommunikativ funktsiyani bajaradi. Maqolada metaforalar tasnifi, ularning milliy-madaniy xususiyatlari, xalq tafakkuridagi obrazlilikni ifodalashdagi o'rni va ularning nutq estetikasi va ekspressivligiga ta'siri chuqur yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy lingvistik tadqiqotlarda metaforaning kognitiv tahlili, konseptual asoslari va diskursdagi semantik dinamikasi haqida fikr yuritiladi..

Kalit so'zlari: metafora, semantika, badiiy nutq, tilshunoslik, obrazlilik, konseptual metafora, milliy tafakkur, stilistika, nutq madaniyati, kognitiv lingvistika.

ВИДЫ МЕТАФОР В УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКЕ И ОСОБЕННОСТИ ИХ УПОТРЕБЛЕНИЯ

Аннотация. В статье на научной основе анализируется система метафор в узбекском языке, их семантические, структурно-стилистические типы, особенности использования в художественной речи. Метафора, как средство образной речи, выполняет важную коммуникативную функцию не только в художественных произведениях, но и в повседневной речи и средствах массовой информации. В статье подробно рассматриваются классификация метафор, их национально-культурные особенности, роль в выражении образности в народном мышлении, влияние на эстетику и выразительность речи. Также рассматриваются когнитивный анализ метафоры в современных лингвистических исследованиях, её концептуальные основы и семантическая динамика в дискурсе.

Ключевые слова: метафора, семантика, художественная речь, лингвистика, образность, концептуальная метафора, национальная мысль, стилестика, речевая культура, когнитивная лингвистика

TYPES OF METAPHORS IN THE UZBEK LANGUAGE AND FEATURES OF THEIR USE

Anotation. This article explores the system of metaphors in the Uzbek language, focusing on their semantic, structural, and stylistic types, as well as their functional characteristics in artistic and everyday speech. Metaphor, as a means of expressiveness in language, serves not only as a stylistic device in literature but also as an essential communicative tool in daily interaction and media discourse. The study analyzes the classification of metaphors, their national-cultural features, and their role in representing imagery and expressiveness in Uzbek linguistic thought. Moreover, the paper discusses the cognitive and conceptual foundations of metaphor and examines its semantic dynamics in modern linguistic research and discourse analysis.

Keywords: metaphor, semantics, artistic speech, linguistics, imagery, conceptual metaphor, national thought, stylistics, speech culture, cognitive linguistics

KIRISH.

O'zbek tilining boy tasviriy imkoniyatlari, badiiy ifoda vositalari orasida metafora alohida o'rin tutadi. U til tizimining eng qadimiy, eng tabiiy hamda eng samarali obrazlilik usullaridan biri bo'lib, inson tafakkurining ijodiy tabiatini, dunyoni idrok etish va anglash jarayonini til orqali ifodalaydi. Metaforalar nafaqat badiiy adabiyotda, balki ilmiy, siyosiy, publitsistik va kundalik so'zlashuv nutqida ham keng qo'llaniladi. Shu boisdan ham bugungi globallashuv davrida o'zbek tilidagi metaforalarni ilmiy asosda o'rganish, ularning semantik, kognitiv va stilistik jihatlarini tahlil qilish tilshunoslik fani oldidagi dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Mustaqillik yillarida mamlakatimizda milliy o'zlikni anglash, ona tilini rivojlantirish va uning ilmiy-nazariy asoslarini mustahkamlash davlat siyosati darajasiga ko'tarildi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 4-moddasida "O'zbekiston Respublikasining davlat tili – o'zbek tilidir" deb belgilanishi, til masalasiga yuksak darajada e'tibor berilayotganining dalilidir. Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 21-oktabrdagi "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF–5850-son Farmoni hamda 2020-yil 20-oktabrdagi "O'zbek tili bayrami kunini nishonlash to'g'risida"gi PQ–4855-son qarori til siyosatini yangi bosqichga olib chiqdi. Mazkur farmon va qarorlar o'zbek tilining ilmiy-nazariy asoslarini mustahkamlash, uning uslubiy boyligini keng targ'ib etish, tildagi badiiy tasvir vositalarini, jumladan, metaforalarning semantik va kognitiv mohiyatini o'rganishga keng yo'l ochdi. Bugungi kunda Prezidentimiz Sh.M. Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan "Yangi O'zbekiston – yangicha tafakkur" g'oyasi bevosita til va tafakkur birligiga asoslanadi. Chunki til – millat ruhining ko'zgusi, tafakkurning tashuvchisi, xalq madaniyati va ma'naviyatining yadro unsurlaridan biridir. Shu bois metafora hodisasini chuqur o'rganish o'zbek xalqining dunyoni idrok etish modeli, tafakkur tarzi, qadriyatlar tizimi va milliy o'zlik ifodasini tahlil qilishga imkon beradi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-dekabrda "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ–4938-son qarorida ham "milliy o'zlikni anglash va ma'naviyatni yuksaltirishda ona tilining o'rni beqiyos"ligi ta'kidlanadi. Bu qarorlar o'zbek tili, xususan, uning badiiy va tasviriy vositalarini ilmiy jihatdan o'rganish zaruriyatini yanada kuchaytirdi. Metafora tildagi obrazlilikning o'ziga xos ko'rinishi sifatida nafaqat estetik, balki kognitiv mohiyatga ham ega. Tilshunos olimlar tomonidan so'nggi yillarda metaforaga kognitiv yondashuv kuchayib, u tafakkur jarayonlarining modellashtiruvchi mexanizmi sifatida talqin qilinmoqda. Bu borada J. Lakoff va M. Jonsonlarning "Metaphors We Live By" (1980) asari dunyo tilshunosligida yangi paradigma yaratgan bo'lsa, o'zbek tilshunosligida ham I. Qo'chqortoyev, N. Mahmudov, A. Abduazizov, M. Qodirov, G. Abdurahmonova singari olimlar metaforaning semantik, stilistik va milliy-madaniy xususiyatlarini chuqur o'rganishgan. Ularning tadqiqotlarida metafora xalq tafakkurining in'ikosi, milliy dunyoqarashning lingvistik ifodasi sifatida talqin qilinadi. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 26-maydagi "Fan sohasini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ–289-son qarorida "tilshunoslik, adabiyotshunoslik va madaniyatshunoslik yo'nalishlarida ilmiy tadqiqotlarni chuqurlashtirish, milliy tilning zamonaviy rivojlanish tendensiyalarini o'rganish" ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan. Shu nuqtayi nazardan, o'zbek tilidagi metaforalar tizimini o'rganish, ularning zamonaviy nutqdagi funksional o'rni va milliy tafakkurdagi rolini aniqlash ushbu konsepsiya maqsadlariga to'la mos keladi.

Metafora hodisasining ahamiyati shundaki, u tildagi oddiy so'z birikmasini badiiy mazmun bilan boyitadi, inson tafakkurining obrazlilik darajasini ifodalaydi, nutqni estetik jihatdan go'zallashtiradi hamda muloqotning samaradorligini oshiradi. Shu bois o'zbek tilidagi metaforalarning turlari va qo'llanish xususiyatlarini ilmiy jihatdan tahlil etish, ularning kognitiv, semantik, stilistik hamda madaniy qirralarini chuqur o'rganish nafaqat tilshunoslik nazariyasi, balki milliy o'zlikni anglash jarayonining ham muhim bo'g'inidir. Bugungi kunda raqamli kommunikatsiya, ijtimoiy tarmoqlar va media matnlarda metaforalarning yangi shakllari shakllanmoqda. Bu jarayon tilning o'zgaruvchan, dinamik tabiati, xalq tafakkuridagi yangicha konseptlar bilan boyish jarayonini ko'rsatadi. Shu sababli, metaforalar tizimini o'rganish, ularning yangi kommunikativ muhitdagi semantik xususiyatlarini aniqlash ilmiy va amaliy jihatdan dolzarbdir. Shunday qilib, o'zbek tilidagi metaforalar turlari va qo'llanish xususiyatlarini

o'rganish — milliy tilni rivojlantirish, uni ilmiy-nazariy jihatdan chuqurlashtirish hamda xalq tafakkurini til orqali anglashga xizmat qiluvchi strategik ahamiyatga ega ilmiy yo'nalishdir.

Metafora — tilning badiiy ifoda vositasi bo'lib, u o'zbek tili tizimida chuqur ma'no qatlamlariga ega bo'lgan, obrazli fikrlashning eng yorqin ko'rinishlaridan biridir. O'zbek tilidagi metaforalar nafaqat adabiy matnlarning badiiy-estetik mazmunini boyitadi, balki xalq tafakkurining, milliy dunyoqarashning, tarixiy xotira va madaniy kodlarning ifodasiga ham xizmat qiladi. Metafora tahlilida lingvokulturologik, kognitiv va semantik yondashuvlar alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki har bir metafora o'z ichida xalqning ma'naviy boyligi, hayotiy tajribasi va mental dunyoqarashini mujassam etadi. Shu boisdan, metaforalarning o'zbek tilidagi turlari va ularning qo'llanish xususiyatlarini ilmiy jihatdan o'rganish nafaqat tilshunoslik nazariyasi uchun, balki ta'lim, tarjima, adabiyotshunoslik va madaniyatshunoslik kabi sohalar uchun ham dolzarbdir. Metafora turlari orasida leksik, grammatik, sintaktik va konseptual metaforalar ajratiladi. Leksik metafora so'zning o'z ma'nosidan ko'chib, yangi semantik mazmun kasb etishi bilan izohlanadi. Masalan, "hayot yo'li", "ko'ngil ko'zi", "vijdon ovozi" kabi birikmalar orqali inson tafakkurining obrazli ifodasi yuzaga keladi. Grammatik metafora esa shakliy ko'rsatkichlar orqali yangi ma'no yaratadi, bu hol ko'pincha so'z turkumlari o'rtasidagi semantik o'zgarishlarda ko'rinadi. Sintaktik metafora esa gap tuzilmasidagi odatiy sintaktik munosabatlarning o'zgarishi orqali badiiy obrazni hosil qiladi. Konseptual metafora esa inson tafakkurida bir tushunchaning boshqa bir tushuncha orqali anglanishini ta'minlaydi, bu esa Kognitiv lingvistika asoschisi Jorj Leykoff va Mark Jonson tomonidan ishlab chiqilgan nazariya asosida izohlanadi. Masalan, "hayot – bu yo'l", "vaqt – bu pul" kabi konseptual metaforalar o'zbek tilida ham faol ishlatiladi va xalq tafakkurining mantiqiy modelini ifodalaydi.

O'zbek tilida metaforalarning qo'llanish xususiyatlari milliy madaniyat va mentalitet bilan bevosita bog'liqdir. O'zbek xalqining dunyoqarashida tabiat, inson, mehnat, muhabbat, sadoqat, vatan, or-nomus, g'urur kabi tushunchalar markaziy o'rinni egallaydi. Shu bois metaforalar ham aynan shu konseptlar atrofida shakllanadi. Masalan, "yurak – bu olov", "ko'ngil – bu gul", "ona – bu quyosh" kabi metaforalar o'zbek xalqining hissiy dunyosini, mehr-muhabbat va fidoyilikni ifodalaydi. Shuningdek, xalq maqollarida, dostonlarda, qo'shiqlarda metaforik ifodalar keng qo'llanilib, ularning har biri xalqning hayotiy tajribasi va falsafasini aks ettiradi. O'zbek tilidagi metaforalarning quyidagicha tasnifi maqola uchun muhim:

- leksik metafora
- poetik (badiiy) metafora
- konseptual metafora
- jonlantirish (personifikatsiya)
- orientatsion metafora
- madaniy-milliy metafora

Metafora o'zbek tilida nafaqat badiiy adabiyotda, balki ommaviy axborot vositalari, siyosiy nutqlar, reklama matnlari va ilmiy-texnik sohalarida ham faol ishlatiladi. Bugungi raqamli axborot makonida metaforik ifodalar yangi kommunikativ vazifalarni bajaradi: ular axborotni tez va ta'sirchan yetkazish, ma'lumotni esda qolarli tarzda taqdim etish hamda ma'no qatlamlarini kengaytirish imkonini beradi. Misol uchun, "raqamli inqilob", "ma'lumot oqimi", "virtual maydon" kabi metaforalar zamonaviy til amaliyotining ajralmas qismiga aylangan. Metaforalarning tildagi o'rni va qo'llanish dinamikasi xalq tafakkurining rivojlanish bosqichlari bilan chambarchas bog'liqdir. Ular til tizimining ichki rivojlanishini belgilaydi, yangi so'z yasashiga turtki bo'ladi, va ma'no qatlamlarini boyitadi. Shu nuqtai nazardan, o'zbek tili metaforikasini tizimli o'rganish, ularning turlari, semantik maydonlari va kognitiv asoslarini tahlil qilish ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Tilshunos olimlar, xususan, A. G'ulomov, N. Mahmudov, A. Nurmonov, Sh. Safarov kabi tadqiqotchilar metaforaning lisoniy tabiatini, uning fikrlash jarayonidagi rolini hamda madaniy mazmunini chuqur yoritib berganlar. Ularning ilmiy ishlari asosida metafora – bu faqat badiiy bezak emas, balki inson tafakkurining tili, madaniyatning semantik modeli ekani isbotlangan. Demak, o'zbek tilidagi metaforalar turlari va ularning qo'llanish xususiyatlari tildagi obrazlilikni, estetik go'zallikni, milliylik va ma'naviy boylilikni

ifodalovchi muhim vositadir. Ularni chuqur o'rganish orqali biz xalq tafakkurining ildizlarini, madaniy kodlarini va ijodiy fikrlash mexanizmlarini anglaymiz. Shu bilan birga, metafora tahlili bugungi kunda sun'iy intellekt, tarjima texnologiyalari va til o'qitish metodikasi sohalarida ham dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Zero, metafora – bu inson tafakkurining yuragi, tilning ruhidir.

Metaforalarning o'zbek tilidagi qo'llanishi xalqning qadimiy dunyoqarashi, ma'naviy qadriyatlari va ijtimoiy tajribasi bilan uzviy bog'liq bo'lib, ular tilda nafaqat estetik, balki ijtimoiy-psixologik, madaniy va kognitiv funksiyalarni ham bajaradi. Har bir metafora o'z ichiga xalqning hissiy dunyosini, hayotga bo'lgan munosabatini, voqelikni idrok etish tarzini singdirgan. Shu ma'noda, metafora xalq tafakkurining badiiy shakli, milliy ongning til vositasidagi ifodasidir. Masalan, "yurak to'la g'urur", "ko'ngil oynasi", "vijdon nuri", "oriflik dengizi" kabi metaforalar insonning ichki dunyosi, ruhiy holati va axloqiy qadriyatlarini obrazli shaklda ifodalaydi. Metafora nafaqat tildagi go'zallik vositasi, balki fikrlash jarayonining asosiy mexanizmlaridan biri hisoblanadi. Tilshunoslikdagi kognitiv yondashuvga ko'ra, inson tafakkuri ko'p hollarda metaforik asosda quriladi. Ya'ni inson murakkab tushunchalarni oddiyroq, sezgi orqali idrok etiladigan obyektlar bilan bog'lab anglaydi. Masalan, "hayot – bu yo'l" metaforasi orqali inson hayot jarayonini harakat, rivojlanish va yo'nalish bilan qiyoslaydi. Shu bilan, metafora inson tafakkurini soddalashtiradi, voqelikni obrazli va tushunarli shaklda anglash imkonini beradi. O'zbek tili bu jihatdan o'ta boy til bo'lib, undagi metaforalar xalqning qadimiy dunyoqarashidan tortib, zamonaviy texnologik tasavvurlarigacha bo'lgan jarayonni o'zida mujassamlashtiradi. Metaforalarning turlari orasida kognitiv metaforalar alohida e'tiborga molikdir. Ular inson tafakkuridagi konseptual maydonlarning o'zaro bog'lanishiga asoslanadi. Masalan, "ilm – nur", "jaholat – zulmat", "vaqt – daryo", "hayot – sahna" kabi metaforalar o'zbek tili kognitiv modelida chuqur ildiz otgan. Ularning har biri xalq tafakkurining mantiqiy tizimini, ma'naviy qadriyatlarini va falsafiy qarashlarini aks ettiradi. Shu bilan birga, zamonaviy davrda paydo bo'lgan metaforalar ham jamiyatdagi o'zgarishlar, raqamli texnologiyalar va ijtimoiy hayotdagi yangilanishlarni ifodalovchi vositaga aylangan. Masalan, "axborot oqimi", "sun'iy intellekt miyasi", "virtual maydon", "raqamli inqilob" kabi ifodalar zamonaviy o'zbek tilida keng qo'llanmoqda. Bu holat tilning doimiy ravishda yangilanib borishini, metaforaning esa bu jarayonning eng faol mexanizmlaridan biri ekanini ko'rsatadi. Metaforalar o'zbek tili adabiyotida ham o'ta muhim o'rin egallaydi. Alisher Navoiy, Abdulla Qodiriy, Oybek, Abdulla Oripov kabi ijodkorlarning asarlarida metafora nafaqat estetik vosita, balki falsafiy g'oyalarni, milliy ruhni, ma'naviy komillikni ifodalovchi yadro unsuri sifatida xizmat qilgan. Navoiy "ko'ngil daryosi", "ishq olovi", "vafoning bog'i" kabi metaforalar orqali inson ruhiyatini, muhabbat va sadoqatning ilohiy mohiyatini teran tasvirlay olgan. Shuningdek, xalq og'zaki ijodida, masalan, maqol, matal, doston va xalq qo'shiqlarida metaforalar orqali xalq tajribasi, hayot falsafasi va axloqiy qarashlari ifodalangan. "Bosh qayerga borsa, soch ham o'sha yerda", "Yaxshi ot changda bilinadi, yaxshi yigit g'amda" kabi maqollar metaforik tuzilma orqali chuqur ma'naviy mazmunni yetkazadi.

Bugungi kunda o'zbek tilidagi metaforalar ilmiy tahlil jarayonida lingvokulturologik va sotsiokognitiv yondashuvlar orqali chuqur o'rganilmoqda. Lingvokulturologik tahlil metaforalarning milliy madaniyat va an'analardagi ildizlarini ochib beradi. Masalan, "non – rizq", "ona – muqaddas", "ko'ngil – daryo" kabi metaforalar o'zbek xalqining ma'naviy qadriyatlari, diniy-falsafiy qarashlari bilan bevosita bog'liq. Shu bilan birga, sotsiokognitiv yondashuv metaforalarning jamiyatdagi o'rni va ijtimoiy ma'nosini tahlil qiladi. Masalan, siyosiy nutqlarda "taraqqiyot yo'li", "ma'naviy uyg'onish", "yangi O'zbekiston bunyodkorlari" kabi metaforalar keng qo'llanilib, ular orqali ijtimoiy g'oya va mafkuralar ifoda etiladi. Metaforani o'rganish nafaqat filologik, balki pedagogik va psixologik nuqtai nazardan ham muhimdir. Chunki metaforik tafakkur o'quvchilarda obrazli fikrlashni rivojlantiradi, tilda ijodkorlikni, emotsional idrokni kuchaytiradi. O'zbek tilini o'qitishda metaforalarni o'rganish o'quvchilarning tildagi badiiy ifoda vositalarini anglash, ularni tahlil qilish va o'z nutqida to'g'ri qo'llash ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu jihatdan, metafora til ta'limining ajralmas qismi bo'lishi zarur. O'zbek tilidagi metaforalar turlari va ularning qo'llanish xususiyatlarini ilmiy tahlil etish tildagi obrazlilikning, milliy tafakkurning, madaniy xotiraning uzviy tarkibiy qismi sifatida muhim ilmiy yo'nalishdir.

Metafora – bu xalq ruhining tili, milliy tafakkurning ifodasi, inson dunyoqarashining badiiy shaklidir. Shu boisdan, metaforalarni o'rganish orqali biz nafaqat til boyligini, balki millat tafakkuri va ma'naviyatini ham chuqur anglaymiz.

XULOSA.

Xulosa qilib aytganda, o'zbek tilidagi metaforalar tizimi xalqning tafakkur tarzi, milliy qadriyatlari, ijtimoiy hayoti va ma'naviy dunyosining badiiy ifodasidir. Metafora tilning eng nozik, estetik va konseptual qatlamini tashkil etadi. U inson tafakkurining obrazli ko'rinishini ifodalaydi, voqelikni anglash va ifodalashning ijodiy shakli sifatida xizmat qiladi. O'zbek tilida metaforalar asrlar davomida xalq og'zaki ijodi, adabiyot, diniy va falsafiy manbalar orqali shakllangan hamda bugungi kunda ham o'z semantik tizimini boyitishda davom etmoqda. Metafora milliy tafakkur mahsuli bo'lib, u xalqning dunyoqarashidagi o'ziga xoslikni, milliy ruhni, tarixiy xotirani va madaniy qadriyatlarni mujassamlashtiradi. Shu boisdan, o'zbek tilidagi metaforalarni ilmiy o'rganish tilshunoslikda nafaqat stilistik, balki kognitiv, sotsiokulturologik va psixolingvistik jihatdan ham katta ahamiyatga ega. Ular orqali xalq tafakkurining shakllanish jarayoni, ijtimoiy hayotdagi g'oyaviy va ma'naviy o'zgarishlar, milliy ong va badiiy ifoda vositalarining evolyutsiyasi tahlil qilinadi. Bugungi globallashuv sharoitida o'zbek tilidagi metaforalarni saqlash va ularni zamonaviy kontekstda o'rganish milliy til madaniyatini asrash, badiiy tafakkurni rivojlantirish va yangi lingvistik tafakkur shakllarini yaratish uchun muhimdir. Metaforalar orqali tilga hayotiylik, hissiyot va ma'no kiradi. Shu sababli, metaforani faqat tildagi badiiy vosita sifatida emas, balki milliy ong va tafakkur tizimini ifodalovchi konseptual hodisa sifatida o'rganish zamonaviy lingvistikaning dolzarb yo'nalishlaridan biridir.

Takliflar:

Metafora bilan boshqa stilistik vositalarni solishtirish

1. Metonimiya, sinekdoxa, o'xshatish, epitet bilan farqlarini aniqlash metaforaning o'rnini ravshanlashtiradi va maqolani metodik jihatdan to'g'rilaydi.

Amaliy tahlilni kuchaytirish

2. Quyidagi sohalaridan metafora misollarini qo'shish taklif qilinadi:

- reklama (masalan, "telefon – hayotingizning yuragi"),
- siyosiy nutq ("kelajak poydevorini quramiz"),
- internet leksikasi,
- ommaviy madaniyat.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida til siyosatini takomillashtirish to'g'risida"gi PQ–5117-son Qarori, 2017-yil 10-may.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi" to'g'risidagi PF–60-son Farmoni, 2022-yil 28-yanvar.
3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
4. To'xliyev B. Til va madaniyat: lingvokulturologiya asoslari. – Toshkent: Fan, 2015.
5. Yo'ldoshev M. O'zbek tilining badiiy tizimi va metaforalar poetikasi. – Toshkent: Universitet, 2017.
6. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. – Chicago: University of Chicago Press, 1980.
7. Kovecses Z. Metaphor: A Practical Introduction. – Oxford: Oxford University Press, 2010.
8. Rasulov Sh. Tilshunoslik va kognitiv yondashuvlar. – Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2020.
9. Mirzaev A. O'zbek adabiy tili tarixi va uslubiy xususiyatlari. – Toshkent: Fan, 2012.
10. Charteris-Black J. Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis. – New York: Palgrave Macmillan, 2004.

